

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 7ης Απριλίου 2016*

«ική παραπομπή — Σύμβαση της Ρώμης — Εφαρμοστέο δίκαιο — Διασυνοριακή συγχώνευση — Οδηγία 78/855/ΕΟΚ — Οδηγία 2005/56/ΕΚ — Συγχώνευση δι' απορροφήσεως — Προστασία των πιστωτών — Μεταβίβαση του συνόλου της περιουσίας, ενεργητικού και παθητικού, από την απορροφώμενη στην απορροφώσα εταιρία»

Στην υπόθεση C-483/14,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Oberster Gerichtshof (Ανώτατο Δικαστήριο, Αυστρία) με απόφαση της 28ης Αυγούστου 2014, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 31 Οκτωβρίου 2014, στο πλαίσιο της δίκης

KA Finanz AG

κατά

Sparkassen Versicherung AG Vienna Insurance Group,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Pešič, πρόεδρο του δευτέρου τμήματος, προεδρεύοντα του τρίτου τμήματος, C. Toader, M. Berger, E. Jarašiūnas και C. G. Fernlund (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot

γραμματέας: V. Tourrès, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 23ης Σεπτεμβρίου 2015,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η KA Finanz AG, εκπροσωπούμενη από τους S. Albiez και C. Klausegger, Rechtsanwälte,
- η Sparkassen Versicherung AG Vienna Insurance Group, εκπροσωπούμενη από τον P. Konwitschka, Rechtsanwalt,
- η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον A. Rubio González,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους G. Braun, H. Støvlbæk και M. Wilderspin,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 12ης Νοεμβρίου 2015,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία της Συμβάσεως της Ρώμης για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές, η οποία άνοιξε προς υπογραφή στη Ρώμη στις 19 Ιουνίου 1980 (ΕΕ 1984, L 146, σ. 7, στο εξής: Σύμβαση της Ρώμης), της τρίτης οδηγίας 78/855/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 1978, βασιζομένης στο άρθρο 54, παράγραφος 3, στοιχείο ζ', της Συνθήκης και σχετικά με τις συγχωνεύσεις των ανωνύμων εταιριών (ΕΕ ειδ. έκδ. 06/002, σ. 38), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009 (ΕΕ L 259, σ. 14, στο εξής: οδηγία 78/855), καθώς και της οδηγίας 2005/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2005, για τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις κεφαλαιουχικών εταιρειών (ΕΕ L 310, σ. 1).
- 2 Η υπό κρίση αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της KA Finanz AG (στο εξής: KA Finanz), με έδρα στην Αυστρία, διαδόχου της Kommunalkredit International Bank LTD (στο εξής: Kommunalkredit), με έδρα στην Κύπρο, και της Sparkassen Versicherung AG Vienna Insurance Group (στο εξής: Sparkassen Versicherung), με έδρα στην Αυστρία, όσον αφορά αγωγή της Sparkassen Versicherung με αίτημα να της καταβάλει η KA Finanz τόκους αφορώντες δάνεια μειωμένης εξασφαλίσεως τα οποία η Sparkassen Versicherung είχε συνάψει με την Kommunalkredit πριν αυτή απορροφηθεί από την KA Finanz.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η Σύμβαση της Ρώμης

- 3 Το άρθρο 1 της Συμβάσεως της Ρώμης, το οποίο ορίζει το πεδίο εφαρμογής της, προβλέπει τα εξής:
«1. Οι διατάξεις της παρούσας σύμβασης εφαρμόζονται στις συμβατικές ενοχές, σε περιπτώσεις που εμπεριέχουν σύγκρουση νόμων διαφορετικών χωρών.
2. Δεν εφαρμόζονται:
[...]
ε) σε ζητήματα που ανάγονται στο δίκαιο των εταιρειών, ενώσεων και νομικών προσώπων, όπως η ίδρυση, η ικανότητα, η εσωτερική λειτουργία και λύση καθώς και η προσωπική ευθύνη των εταίρων και των οργάνων για τα χρέη της εταιρείας, ένωσης ή νομικού προσώπου»
[...].»
- 4 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της Συμβάσεως αυτής προβλέπει τα εξής:
«Η σύμβαση διέπεται από το δίκαιο που επέλεξαν τα συμβαλλόμενα μέρη. Η επιλογή αυτή πρέπει να είναι ρητή ή να συνάγεται με βεβαιότητα από τις διατάξεις της σύμβασης ή τα δεδομένα της υπόθεσης. [...]»

5 Κατά το άρθρο 10 της εν λόγω Συμβάσεως:

«1. Το σύμφωνα με τα άρθρα 3 έως 6 και 12 εφαρμοστέο στη σύμβαση δίκαιο διέπει ειδικότερα:

α) την ερμηνεία της·

β) την εκπλήρωση των ενοχών που δημιουργεί·

γ) μέσα στα όρια των εξουσιών που παρέχει στο δικαστήριο το δικονομικό δίκαιό του, τις συνέπειες της μη εκπλήρωσης, ολικής ή μερικής, των ενοχών αυτών, συμπεριλαμβανομένου και του υπολογισμού της ζημίας εφόσον ρυθμίζεται από κανόνες δικαίου·

δ) τους διάφορους τρόπους απόσβεσης των ενοχών, καθώς και τις παραγραφές και εκπτώσεις λόγω παρόδου προθεσμίας·

[...]

2. Ως προς τους τρόπους εκπλήρωσης και τα μέτρα που πρέπει να λάβει ο δανειστής σε περίπτωση πλημμελούς εκπλήρωσης, θα λαμβάνεται υπόψη το δίκαιο του τόπου εκπλήρωσης της παροχής.»

6 Η Σύμβαση της Ρώμης αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (ΕΕ L 177, σ. 6, στο εξής: κανονισμός Ρώμη Ι). Κατά το άρθρο του 28, ο ως άνω κανονισμός εφαρμόζεται στις συμβάσεις που συνάπτονται μετά τις 17 Δεκεμβρίου 2009.

Η οδηγία 78/855

7 Κατά την τρίτη και έκτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 78/855:

«[...] η προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων επιτάσσει τον συντονισμό των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με τις συγχωνεύσεις ανωνύμων εταιριών και [...] πρέπει να εισαχθεί στο δίκαιο όλων των κρατών μελών ο θεσμός της συγχωνεύσεως.

[...]

[...] οι πιστωτές, ομολογιούχοι ή μη, και οι δικαιούχοι άλλων δικαιωμάτων εκ των εταιριών που συγχωνεύονται θα πρέπει να προστατεύονται ώστε να μην υποστούν ζημία εκ της συγχωνεύσεως».

8 Το άρθρο 13 της οδηγίας αυτής έχει ως εξής:

«1. Οι νομοθεσίες των κρατών μελών πρέπει να προβλέπουν ένα κατάλληλο σύστημα [προστασίας] των συμφερόντων των πιστωτών των εταιριών που συγχωνεύονται, για τις απαιτήσεις που γεννήθηκαν πριν από τη δημοσίευση του σχεδίου συγχωνεύσεως και δεν είναι ακόμη ληξιπρόθεσμες κατά τον χρόνο της δημοσιεύσεως.

2. Για τον σκοπό αυτό, τα δίκαια των κρατών μελών προβλέπουν τουλάχιστον ότι οι πιστωτές αυτοί έχουν το δικαίωμα να λάβουν κατάλληλες εγγυήσεις, όταν η οικονομική κατάσταση των υπό συγχώνευση εταιριών καθιστά απαραίτητη την προστασία αυτή και εφόσον οι εν λόγω πιστωτές δεν διαθέτουν ήδη παρόμοιες εγγυήσεις.

Τα κράτη μέλη καθορίζουν τους όρους για την προστασία που προβλέπεται στην παράγραφο 1 και στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν σε κάθε περίπτωση ότι οι πιστωτές δικαιούνται να απευθυνθούν στην αρμόδια διοικητική ή δικαστική αρχή με το αίτημα να

ληφθούν επαρκή μέτρα προστασίας, υπό τον όρο ότι μπορούν αξιόπιστα να αποδείξουν ότι λόγω της συγχώνευσης η ικανοποίηση των αξιώσεών τους διατρέχει κίνδυνο και ότι κανένα επαρκές μέτρο προστασίας δεν έχει ληφθεί από την εταιρία.

3. Η προστασία μπορεί να διαφέρει για τους πιστωτές της απορροφώσης εταιρίας και γι' αυτούς της απορροφωμένης εταιρίας.»

9 Κατά το άρθρο 14 της εν λόγω οδηγίας:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων που αφορούν τη συλλογική άσκηση των δικαιωμάτων τους, εφαρμόζεται το άρθρο 13 στους ομολογιούχους των εταιριών που συγχωνεύονται, εκτός αν η συγχώνευση εγκρίθηκε από συνέλευση των ομολογιούχων, όταν το εθνικό δίκαιο προβλέπει μία τέτοια συνέλευση ή από τους ομολογιούχους ατομικά.»

10 Το άρθρο 15 της ίδιας αυτής οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Οι δικαιούχοι άλλων αξιογράφων, πλην μετοχών, από τα οποία απορρέουν ειδικά δικαιώματα, πρέπει να απολαμβάνουν στο πλαίσιο της απορροφώσης εταιρίας δικαιώματα τουλάχιστον ισοδύναμα με αυτά που απολαμβάνουν στην απορροφώμενη εταιρία, εκτός εάν η συνέλευση αυτών των δικαιούχων, εφ' όσον το εθνικό δίκαιο προβλέπει μια τέτοια συνέλευση, ενέκρινε την τροποποίηση των δικαιωμάτων αυτών ή κάθε δικαιούχος ενέκρινε την τροποποίηση του δικαιώματός του ή οι δικαιούχοι αυτοί έχουν δικαίωμα εξαγοράς των αξιογράφων της εκ μέρους της απορροφώσης εταιρίας.»

11 Η οδηγία 78/855 καταργήθηκε με την οδηγία 2011/35/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, για τις συγχωνεύσεις των ανωνύμων εταιριών (ΕΕ L 110, σ. 1). Σύμφωνα με το άρθρο της 33, η οδηγία 2011/35 άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 2011.

Η οδηγία 2005/56

12 Από την αιτιολογική σκέψη 1 της οδηγίας 2005/56 προκύπτει ότι η οδηγία αυτή σκοπεί στη διευκόλυνση των διασυνοριακών συγχωνεύσεων μεταξύ κεφαλαιουχικών εταιριών διαφόρων μορφών διεπομένων από τις νομοθεσίες διαφορετικών κρατών μελών.

13 Κατά την αιτιολογική σκέψη 3 της οδηγίας αυτής, «προκειμένου να διευκολυνθούν οι διασυνοριακές συγχωνεύσεις, είναι σκόπιμο να προβλεφθεί ότι, εφόσον η παρούσα οδηγία δεν προβλέπει διαφορετικά, για κάθε εταιρεία που μετέχει σε διασυνοριακή συγχώνευση, καθώς και για κάθε τρίτο ενδιαφερόμενο, εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις και διατυπώσεις της εθνικής νομοθεσίας που θα εφαρμοζόταν σε περίπτωση εθνικής συγχώνευσης [...]».

14 Το άρθρο 2 της ίδιας αυτής οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας:

[...]

2. ως “συγχώνευση” νοείται η πράξη με την οποία:

α) μία ή περισσότερες εταιρείες μεταβιβάζουν κατά τη διάλυσή τους χωρίς εκκαθάριση όλα τα περιουσιακά τους στοιχεία, του ενεργητικού και του παθητικού, σε άλλη, προϋπάρχουσα εταιρεία —την απορροφούσα εταιρεία— ως αντάλλαγμα για τη διάθεση στους εταίρους τους τίτλων ή μεριδίων του εταιρικού κεφαλαίου της εν λόγω άλλης εταιρείας και, ενδεχομένως, εξοφλητικού ποσού σε μετρητά μη υπερβαίνον το 10 % της ονομαστικής αξίας ή, ελλείψει ονομαστικής αξίας, της λογιστικής αξίας των εν λόγω τίτλων ή μεριδίων· ή

[...]».

- 15 Το άρθρο 4 της οδηγίας 2005/56, τιτλοφορούμενο «Προϋποθέσεις διασυνοριακών συγχωνεύσεων», προβλέπει τα εξής:

«1. Εκτός αντίθετης διάταξης της παρούσας οδηγίας:

[...]

β) εταιρεία που συμμετέχει σε διασυνοριακή συγχώνευση συμμορφούται προς τις διατάξεις και διατυπώσεις της εθνικής νομοθεσίας στην οποία υπόκειται. [...]

2. Οι διατάξεις και διατυπώσεις της παραγράφου 1, στοιχείο β', περιλαμβάνουν ιδίως τη διαδικασία λήψης των αποφάσεων που αφορούν τη συγχώνευση και, λαμβανομένου υπόψη του διασυνοριακού χαρακτήρα της συγχώνευσης, την προστασία των πιστωτών των συγχωνευόμενων εταιρειών, των ομολογιούχων και των κομιστών τίτλων ή μετοχών καθώς και των εργαζομένων σε ό,τι αφορά τα δικαιώματά τους πέραν εκείνων που διέπει το άρθρο 16. [...]»

- 16 Το άρθρο 14 της οδηγίας αυτής, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αποτελέσματα της διασυνοριακής συγχώνευσης», ορίζει, στην παράγραφο 1, τα εξής:

«Η διασυνοριακή συγχώνευση κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 2, στοιχεία α' και γ', παράγει, από την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 12, τα εξής αποτελέσματα:

α) το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού της απορροφούμενης εταιρείας μεταβιβάζεται στην απορροφούσα εταιρεία·

[...]

γ) η απορροφούμενη εταιρία παύει να υπάρχει.»

Το αυστριακό δίκαιο

- 17 Το άρθρο 226 του Aktiengesetz (νόμου περί ανωνύμων εταιριών), της 31ης Μαρτίου 1965 (BGBI. 98/1965), όπως ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως της κύριας δίκης (στο εξής: AktG), τιτλοφορούμενο «Προστασία των πιστωτών», ρυθμίζει την προστασία των πιστωτών σε περίπτωση συγχωνεύσεως. Το άρθρο αυτό έχει ως εξής:

«1. Εφόσον εμφανιστούν εντός έξι μηνών από τη δημοσίευση της καταχωρίσεως της συγχωνεύσεως, οι πιστωτές των συγχωνευομένων εταιριών πρέπει να λάβουν εγγυήσεις αν δεν είναι δυνατό να ζητήσουν την ικανοποίηση των απαιτήσεών τους. Το δικαίωμα αυτό, ωστόσο, απονέμεται στους πιστωτές μόνον εφόσον αποδείξουν, με πειστικό τρόπο, ότι η συγχώνευση συνιστά κίνδυνο για την ικανοποίηση των απαιτήσεών τους. Οι πιστωτές ενημερώνονται για το δικαίωμα αυτό κατά τη δημοσίευση της καταχωρίσεως.

2. Το δικαίωμα να απαιτήσουν εγγυήσεις δεν απονέμεται στους πιστωτές που, κατά την πτωχευτική διαδικασία, έχουν δικαίωμα προνομιακής ικανοποίησεως από ένα σύνολο περιουσιακών στοιχείων που έχει δημιουργηθεί σύμφωνα με τον νόμο, με σκοπό την προστασία τους, και έχει τεθεί υπό την εποπτεία της αρμόδιας αρχής.

3. Πρέπει να απονέμονται ισοδύναμα δικαιώματα στους κατόχους ομολόγων και τίτλων συμμετοχής στα κέρδη ή να τους καταβάλλεται εύλογη αποζημίωση για την τροποποίηση των δικαιωμάτων ή για το δικαίωμα καθεαυτού.»

- 18 Κατά το αιτούν δικαστήριο, το άρθρο 226, παράγραφος 3, του AktG θεσπίστηκε με σκοπό τη μεταφορά του άρθρου 15 της οδηγίας 78/855 στο εσωτερικό δίκαιο.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 19 Το 2005, η Sparkassen Versicherung προέβη στην αγορά ομολόγων στο πλαίσιο δύο ομολογιακών δανείων μειωμένης εξασφάλισης εκδοθέντων από την Kommunalkredit. Οι όροι εκδόσεως, πανομοιότυποι για αμφότερα τα δάνεια αυτά (στο εξής: όροι εκδόσεως), καθορίζουν το καθεστώς τους, τους όρους που τους προσδίδουν χαρακτήρα μειωμένης εξασφάλισης καθώς και τη διαδικασία καταβολής των τόκων και προσδιορίζουν το εφαρμοστέο δίκαιο.

- 20 Κατά το άρθρο 2 των εν λόγω όρων εκδόσεως:

«Καθεστώς. Οι απαιτήσεις εκ των ομολόγων συνιστούν μη εγγυημένες και μειωμένης εξασφάλισης απαιτήσεις έναντι της εκδότριας, οι οποίες είναι της ίδιας τάξεως μεταξύ τους και με κάθε άλλη απαίτηση μειωμένης εξασφάλισης έναντι της εκδότριας. Σε περίπτωση λύσεως, εκκαθάρισεως ή πτωχεύσεως της εκδότριας, οι απαιτήσεις εκ των ομολόγων μπορούν να ικανοποιηθούν μόνον μετά την ικανοποίηση των απαιτήσεων πλήρους εξασφάλισης· επομένως, κανένα ποσό δεν μπορεί να καταβληθεί σε σχέση με τα ομόλογα, τουλάχιστον μέχρις ότου ικανοποιηθούν πλήρως οι όλες απαιτήσεις πλήρους εξασφάλισης των πιστωτών της εκδότριας ή μέχρις ότου σχηματισθούν αποθεματικά που καλύπτουν πλήρως τα ποσά αυτά. Κανένας ομολογιούχος πιστωτής δεν δικαιούται να συμψηφίσει τις εκ των ομολόγων απορρέουσες απαιτήσεις του με απαιτήσεις της εκδότριας. Δεν είναι δυνατόν ούτε πρόκειται ποτέ στο μέλλον να παρασχεθεί από την εκδότρια ή από τρίτο συμβατική ασφάλεια προς εξασφάλιση των δικαιωμάτων των ομολογιούχων πιστωτών από τα ομόλογα. Καμία μεταγενέστερη συμφωνία δεν μπορεί να περιορίσει τον μειωμένης εξασφάλισης χαρακτήρα, όπως περιγράφεται στο παρόν άρθρο ή να επισπεύσει τη λήξη των ομολόγων ή να συντομεύσει την ισχύουσα προθεσμία καταγγελίας.»

- 21 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο b, των όρων εκδόσεως έχει ως εξής:

«Πληρωμή τόκων. Η ονομαστική αξία των ομολόγων μπορεί να αποδοθεί και οι τόκοι να καταβληθούν μόνον εάν τα ίδια κεφάλαια της εκδότριας που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη δεν υπολείπονται, συνεπεία των πληρωμών αυτών, των ελαχίστων ορίων που έχει καθορίσει η οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου για τον υπολογισμό των ιδίων κεφαλαίων των τραπεζών.»

- 22 Το άρθρο 9 των εν λόγω όρων εκδόσεως ορίζει τα εξής:

«Μη εκτέλεση. Σε περίπτωση θέσεως υπό εκκαθάριση ή λύσεως της εκδότριας εταιρίας (εκτός εάν τούτο γίνεται προς τον σκοπό ή κατόπιν συγχωνεύσεως, αναδιαρθρώσεως ή εξυγιάνσεως, καθόσον η εκδότρια εταιρία είναι φερέγγυα, οπότε η επιχείρηση που εξακολουθεί να υφίσταται αναλαμβάνει κατ' ουσίαν όλα τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις της εκδότριας εταιρίας), κάθε ομολογιούχος πιστωτής δικαιούται να θεωρήσει ότι τα ομόλογά του έχουν λήξει και να απαιτήσει την άμεση καταβολή της τιμής προεξοφλήσεως [...] μαζί με τυχόν γεγεννημένους κατά την ημερομηνία καταβολής τόκους.»

- 23 Το άρθρο 12, παράγραφος 1, των εν λόγω όρων εκδόσεως προβλέπει τα εξής:

«Εφαρμοστέο δίκαιο. Ο τύπος και το περιεχόμενο των ομολόγων καθώς και όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των ομολογιούχων πιστωτών και της εκδότριας διέπονται από το γερμανικό δίκαιο.»

- 24 Δεδομένου ότι, κατά τα τέλη του έτους 2008, η Kommunalkredit δεν πληρούσε πλέον τις ελάχιστες απαιτήσεις περί των ιδίων κεφαλαίων των τραπεζών που καθόρισε η οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου, έπαυσε να καταβάλλει στη Sparkassen Versicherung τους συνομολογηθέντες στους όρους εκδόσεως τόκους.
- 25 Η Kommunalkredit απορροφήθηκε από την KA Finanz. Η δι' απορροφήσεως συγχώνευση αυτή καταχωρίστηκε στο αυστριακό μητρώο εμπορίου και εταιριών στις 18 Σεπτεμβρίου 2010 και, κατά συνέπεια, άρχισε να παράγει αποτελέσματα από την ημερομηνία εκείνη.
- 26 Ενώπιον των αυστριακών δικαστηρίων η Sparkassen Versicherung ζητεί από την KA Finanz την καταβολή των τόκων που συνομολογήθηκαν για τα δύο επίμαχα ομολογιακά δάνεια μειωμένης εξασφάλισης και οι οποίοι αντιστοιχούν στα έτη 2009 και 2010. Επικουρικός, η Sparkassen Versicherung ζητά να της χορηγήσει η KA Finanz ισοδύναμα δικαιώματα, υπό την έννοια του άρθρου 226, παράγραφος 3, του AktG, και να καλύψει το σύνολο των ζημιών που προκαλεί η μη παραχώρηση των ως άνω δικαιωμάτων.
- 27 Η KA Finanz υποστηρίζει, κυρίως, ότι η συγχώνευση είχε ως αποτέλεσμα τη λήξη των επιμάχων στην κύρια δίκη δανείων μειωμένης εξασφάλισης. Επικουρικός, υποστηρίζει ότι δεν της μεταβιβάστηκαν οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τα δάνεια αυτά, δεδομένου ότι οι υποχρεώσεις αυτές απώλεσαν κάθε ισχύ λόγω της πλήρους εξαφανίσεως των ιδίων κεφαλαίων της Kommunalkredit.
- 28 Η KA Finanz εκτιμά ότι, αφού η καταβολή των τόκων και η επιστροφή του κεφαλαίου εξαρτώνταν από την κεφαλαιακή επάρκεια της Kommunalkredit, τα επίμαχα ομολογιακά δάνεια είχαν τον χαρακτήρα ιδίων κεφαλαίων και συνιστούσαν τίτλους συμμετοχής στα κέρδη, υπό την έννοια του άρθρου 226, παράγραφος 3, του AktG. Κατά την KA Finanz, λαμβανομένων υπόψη των ζημιών που υπέστη η Kommunalkredit, της οποίας η ύπαρξη απειλούνταν και η οποία, στις 31 Δεκεμβρίου 2008, ενέγραψε αρνητικά ίδια κεφάλαια ενός δισεκατομμυρίου ευρώ περίπου, οι επίμαχοι στην κύρια δίκη τίτλοι, κατά την ημερομηνία της συγχωνεύσεως, είχαν χάσει κάθε αξία. Η KA Finanz συνάγει εντεύθεν ότι, λαμβανομένης υπόψη της απώλειας αυτής, δεν ήταν υποχρεωμένη να χορηγήσει ισοδύναμα δικαιώματα στους κομιστές των τίτλων αυτών ούτε να τους καταβάλει αποζημίωση.
- 29 Πρωτοδίκως, το Handelsgericht Wien (εμποροδικείο Βιέννης) απέρριψε το αίτημα της KA Finanz να διαπιστωθεί εκ προοιμίου ότι οι επίμαχοι στην κύρια δίκη τίτλοι είχαν λήξει κατόπιν της συγχωνεύσεως και ότι δεν της είχαν μεταβιβασθεί οι υποχρεώσεις της Kommunalkredit που απέρρεαν από τα δάνεια μειωμένης εξασφάλισης.
- 30 Το δικαστήριο αυτό έκρινε ότι οι επίμαχοι στην κύρια δίκη τίτλοι δεν ήταν ούτε τίτλοι συμμετοχής στα κέρδη ούτε άλλοι τίτλοι που εξομοιώνονται προς τις μετοχές, δεδομένου ότι δεν έχουν ούτε τον χαρακτήρα ιδίων κεφαλαίων ούτε εξαρτώνται από τα κέρδη της επιχειρήσεως. Επομένως, κατά το Handelsgericht Wien, η KA Finanz δεν είχε το δικαίωμα να επιφέρει τη λήξη των τίτλων αυτών στο πλαίσιο της συγχωνεύσεως. Επιπλέον, το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι τα ομολογιακά δάνεια μειωμένης εξασφάλισης μεταβιβάστηκαν στην KA Finanz στο πλαίσιο της καθολικής μεταβιβάσεως των περιουσιακών στοιχείων της Kommunalkredit.
- 31 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι το Handelsgericht Wien επέλυσε την υποβληθείσα στην κρίση του διαφορά χωρίς να αποφανθεί επί του ζητήματος του εφαρμοστέου επ' αυτής δικαίου.
- 32 Το Oberlandesgericht Wien (ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο Βιέννης) επιβεβαίωσε κατ' έφεση την απόφαση του Handelsgericht Wien, αφού υπενθύμισε ότι τα έννομα αποτελέσματα μιας συγχωνεύσεως άπτονται της προσωπικής καταστάσεως και ότι η προστασία των πιστωτών πρέπει να εκτιμάται υπό το πρίσμα του νόμου που διέπει το καθεστώς αυτό, εν προκειμένω του αυστριακού εταιρικού δικαίου.

- 33 Το Oberlandesgericht Wien έκρινε ότι το άρθρο 226, παράγραφος 3, του AktG, στο οποίο στηρίζεται η KA Finanz για να υποστηρίξει ότι η συγχώνευση είχε ως αποτέλεσμα τη λήξη των επιμέλων στην κύρια δίκη τίτλων, δεν είχε εφαρμογή επί των τίτλων αυτών. Στη διάταξη αυτή υπόκεινται μόνον οι κάτοχοι ομολόγων τα χαρακτηριστικά των οποίων επιτρέπουν την εξομοίωση των ομολογιούχων προς εταίρους ή καθιστούν τα ομόλογα παρεμφερή προς ίδια κεφάλαια, καθώς και οι κάτοχοι τίτλων συμμετοχής στα κέρδη οι οποίοι παρέχουν δικαιώματα που αποτελούν κατά κανόνα μέρος των οικονομικών και περιουσιακών δικαιωμάτων των μετόχων, ιδίως δε του δικαιώματος συμμετοχής στα κέρδη και/ή στο προϊόν της εκκαθάρισεως.
- 34 Το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι τούτο δεν ίσχυε εν προκειμένω, όπως μπορούσε να συναχθεί από τους όρους εκδόσεως. Το δικαστήριο αυτό προσέθεσε ότι οι ως άνω όροι δεν προβλέπουν ότι τα επίμαχα δάνεια παύουν οριστικώς να πρέπει να εξοφληθούν σε περίπτωση που τα ίδια κεφάλαια είναι χαμηλότερα από το κατώτατο προληπτικό όριο, αλλά απλώς ότι τα σχετικά ποσά δεν θα ήταν απαιτητά όσο δεν πληρούνταν οι ελάχιστες αυτές απαιτήσεις.
- 35 Η KA Finanz άσκησε αναίρεση ενώπιον του Oberster Gerichtshof (Ανωτάτου Δικαστηρίου), αφορώσα, όπως διευκρινίζει το δικαστήριο αυτό, το ζήτημα αν το άρθρο 226, παράγραφος 3, του AktG έχει εφαρμογή στα επίμαχα στην κύρια δίκη δάνεια μειωμένης εξασφαλίσεως.
- 36 Προκειμένου να είναι σε θέση να επιλύσει τη διαφορά της κύριας δίκης, το Oberster Gerichtshof διερωτάται ως προς το εφαρμοστέο στη διαφορά αυτή δίκαιο. Συναφώς, το δικαστήριο αυτό διευκρινίζει ότι είχε συμφωνηθεί, κατά τη σύναψη των επιμέλων στην κύρια δίκη δανείων, να εφαρμοσθεί το γερμανικό δίκαιο, ότι η εκδότρια των εν λόγω ομολογιακών δανείων εταιρία, εν προκειμένω η Kommunalkredit, είχε την έδρα της στην Κύπρο, και ότι η εταιρία που απορρόφησε την Kommunalkredit, ήτοι η KA Finanz, καθώς και αυτή που προέβη στην αγορά ομολόγων στο πλαίσιο των εν λόγω δανείων, εν προκειμένω η Sparkassen Versicherung, έχουν την έδρα τους στην Αυστρία.
- 37 Το εν λόγω δικαστήριο υπογραμμίζει ότι ο κανονισμός Ρώμη I δεν έχει εφαρμογή στα επίμαχα στην κύρια δίκη δάνεια, διότι αυτά συνήφθησαν πριν τις 17 Δεκεμβρίου 2009.
- 38 Επιπλέον, το Oberster Gerichtshof διερωτάται, αφενός, αν οι επίμαχοι στην κύρια δίκη τίτλοι συνιστούν αξιόγραφα υπό την έννοια του άρθρου 15 της οδηγίας 78/855 και, αφετέρου, αν οι κανόνες για την προστασία των πιστωτών τους οποίους προβλέπει το άρθρο αυτό αντιτίθενται σε εθνική διάταξη, όπως το άρθρο 226, παράγραφος 3, του AktG, κατά την οποία εταιρία που εκδίδει τίτλους, πλην μετοχών, από τους οποίους απορρέουν ειδικά δικαιώματα, μπορεί, μονομερώς, να επιφέρει τη λύση της έννομης σχέσεως που τη συνδέει με τους κομιστές των τίτλων αυτών και να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις τους.
- 39 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Oberster Gerichtshof αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Έχει το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο ε', της Συμβάσεως της Ρώμης την έννοια ότι η αφορώσα το "δίκαιο των εταιρειών" εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω Συμβάσεως καταλαμβάνει:
- α) μετατροπές, όπως συγχωνεύσεις και διασπάσεις, και
- β) την προστατεύουσα τους πιστωτές διάταξη του άρθρου 15 της οδηγίας 78/855 κατά τη διάρκεια της διαδικασίας μετατροπής;
- 2) Συνάγεται το ίδιο συμπέρασμα σε περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 15 της οδηγίας 2011/35;

- 3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα: Καταλήγει η εξαίρεση από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού Ρώμη I που προβλέπεται στο άρθρο του 1, παράγραφος 2, στοιχείο δ', —ως μεταγενέστερη του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο ε', της Συμβάσεως της Ρώμης διάταξη— στο ίδιο αποτέλεσμα ή αυτή πρέπει να ερμηνευθεί διαφορετικά; Σε περίπτωση διαφορετικής ερμηνείας, ποια θα είναι αυτή;
- 4) Είναι δυνατόν από το πρωτογενές δίκαιο της Ένωσης, όπως από την ελευθερία εγκαταστάσεως σύμφωνα με το άρθρο 49 ΣΛΕΕ ή από την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών σύμφωνα με το άρθρο 56 ΣΛΕΕ ή από την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων και την ελευθερία των πληρωμών σύμφωνα με το άρθρο 63 ΣΛΕΕ, να συναχθούν κανόνες για την κατά το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο αντιμετώπιση των συγχωνεύσεων, ιδίως ως προς το αν εφαρμοστέο είναι το εθνικό δίκαιο του κράτους της απορροφώμενης εταιρίας ή το εθνικό δίκαιο της απορροφώσας εταιρίας;
- 5) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο τέταρτο ερώτημα: Είναι δυνατόν, από το παράγωγο δίκαιο της Ένωσης, όπως από την οδηγία 2005/56 ή από την οδηγία 2011/35 ή από την έκτη οδηγία 82/891/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1982, βασιζόμενη στο άρθρο 54, παράγραφος 3, στοιχείο ζ', της Συνθήκης, για τη διάσπαση των ανωνύμων εταιριών (ΕΕ L 378, σ. 47), να συναχθούν αρχές ως προς τους εφαρμοστέους κανόνες συγκρούσεως, ιδίως ως προς το αν εφαρμοστέο είναι το εθνικό δίκαιο του κράτους της απορροφώμενης εταιρίας ή το εθνικό δίκαιο της απορροφώσας εταιρίας, ή μήπως εναπόκειται στους εθνικούς κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου να καθορίζουν με ποιο ουσιαστικό εθνικό δίκαιο συνδέεται η ρυθμιστέα σχέση;
- 6) Έχει το άρθρο 15 της οδηγίας 78/855 την έννοια ότι, στην περίπτωση διασυνοριακής συγχωνεύσεως, ο εκδότης έχει την ευχέρεια, έναντι του δικαιούχου άλλων αξιογράφων, από τα οποία απορρέουν ειδικά δικαιώματα, αλλά τα οποία δεν συνιστούν μετοχές, ιδίως στην περίπτωση ομολόγων μειωμένης εξασφαλίσεως, να επιφέρει τη λύση της έννομης σχέσεως και να ικανοποιήσει τους ομολογιούχους;
- 7) Συνάγεται το ίδιο συμπέρασμα σε περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 15 της οδηγίας 2011/35;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

- 40 Κατ' αρχάς, επισημαίνεται ότι, κατά το άρθρο 2, στοιχείο α', του πρώτου πρωτοκόλλου της 19ης Δεκεμβρίου 1988, για την ερμηνεία από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της Συμβάσεως για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές, η οποία είναι ανοικτή προς υπογραφή στη Ρώμη από τις 19 Ιουνίου 1980 (ΕΕ 1989, L 48, σ. 1), το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί των ερωτημάτων που αφορούν τη Σύμβαση αυτή στο πλαίσιο αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως υποβληθείσας από το Oberster Gerichtshof.
- 41 Επιπλέον, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, για τα σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ερωτήματα που έχει υποβάλει το εθνικό δικαστήριο, εντός του πραγματικού και κανονιστικού πλαισίου το οποίο έχει προσδιορίσει με δική του ευθύνη και την ακρίβεια του οποίου δεν είναι αρμόδιο να ελέγξει το Δικαστήριο, ισχύει τεκμήριο λυσιτελείας. Το Δικαστήριο μπορεί να απορρίψει αίτηση που έχει υποβάλει εθνικό δικαστήριο μόνον όταν προκύπτει προδήλως ότι η ζητηθείσα ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή ακόμη όταν το Δικαστήριο δεν έχει στη διάθεσή του τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να δώσει χρήσιμη απάντηση στα ερωτήματα που του έχουν υποβληθεί (απόφαση *Verder LabTec*, C-657/13, EU:C:2015:331, σκέψη 29 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 42 Συναφώς, επισημαίνεται ότι, πρώτον, δεδομένου ότι η οδηγία 2011/35 άρχισε να ισχύει μόλις την 1η Ιουλίου 2011, ήτοι μετά την ημερομηνία των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης, το δεύτερο ερώτημα, το πέμπτο ερώτημα, καθόσον αφορά την ερμηνεία της οδηγίας αυτής, καθώς και το έβδομο ερώτημα είναι απαράδεκτα.
- 43 Δεύτερον, ο κανονισμός Ρώμη I, το άρθρο 28 του οποίου προβλέπει ότι ο κανονισμός αυτός εφαρμόζεται στις συμβάσεις που συνάπτονται μετά τις 17 Δεκεμβρίου 2009, όπως επισήμανε και το αιτούν δικαστήριο, δεν είχε ακόμη τεθεί σε ισχύ όταν συνήφθησαν οι επίμαχες στην κύρια δίκη συμβάσεις, δηλαδή κατά τη διάρκεια του 2005. Κατά συνέπεια, το τρίτο ερώτημα είναι απαράδεκτο.
- 44 Τρίτον, δεν αμφισβητείται ότι η διαφορά της κύριας δίκης αφορά τα αποτελέσματα, επί δανείων μειωμένης εξασφάλισης, μιας συγχωνεύσεως δι' απορροφήσεως μεταξύ δύο εταιριών. Συνεπώς, είναι απαράδεκτο το πρώτο ερώτημα, καθόσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο ε', της Συμβάσεως της Ρώμης, σε σχέση με τις διασπάσεις εταιριών. Εξάλλου, δεδομένου ότι η οδηγία 82/891 αφορά τις διασπάσεις των ανωνύμων εταιριών, το πέμπτο ερώτημα είναι επίσης απαράδεκτο, καθόσον αφορά την ερμηνεία της οδηγίας αυτής.
- 45 Εντέυθεν συνάγεται ότι παραδεκτά είναι μόνον το πρώτο ερώτημα, καθόσον δεν αφορά την ερμηνεία του άρθρου 1, παράγραφος 2, στοιχείο ε', της Συμβάσεως της Ρώμης σε σχέση με τις διασπάσεις εταιριών, το τέταρτο ερώτημα, το πέμπτο ερώτημα, καθόσον αφορά την ερμηνεία της οδηγίας 2005/56, καθώς και το έκτο ερώτημα.
- 46 Όσον αφορά το πρώτο, το τέταρτο και το πέμπτο ερώτημα, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι το αιτούν δικαστήριο υπέβαλε τα ερωτήματα αυτά προκειμένου να είναι σε θέση να αποφανθεί ως προς τη μεταχείριση της οποίας πρέπει να τύχουν, κατόπιν της απορροφήσεως της Kommunalkredit από την KA Finanz, οι επίμαχες στην κύρια δίκη συμβάσεις, πράγμα το οποίο προϋποθέτει, κατά την άποψη του δικαστηρίου αυτού, ότι πρέπει πρώτα να επιλυθεί το ζήτημα του δικαίου που έχει εφαρμογή επί των συμβάσεων αυτών μετά την εν λόγω συγχώνευση.
- 47 Επομένως, πρέπει να κριθεί ότι το πρώτο, το τέταρτο και το πέμπτο ερώτημα, καθόσον είναι παραδεκτά, αφορούν κατ' ουσίαν το ζήτημα του καθορισμού του δικαίου που έχει εφαρμογή, υπό το πρίσμα του δικαίου της Ένωσης, κατόπιν διασυνοριακής συγχωνεύσεως δι' απορροφήσεως, αφενός, επί της ερμηνείας, της εκπληρώσεως των υποχρεώσεων, καθώς και των τρόπων λύσεως μιας συμβάσεως δανείου, όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη συμβάσεις δανείου, συναφθείσας από την απορροφώμενη εταιρία, και, αφετέρου, επί του αιτήματος, όπως αυτό που διατύπωσε επικουρικώς η Sparkassen Versicherung, με το οποίο ένας πιστωτής επικαλείται την προστασία των πιστωτών την οποία προβλέπει το άρθρο 15 της οδηγίας 78/855.
- 48 Όσον αφορά το έκτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν το άρθρο 15 της οδηγίας 78/855 έχει την έννοια ότι η διάταξη αυτή απονέμει δικαιώματα στην εκδότρια αξιολογώντων, πλην μετοχών, από τα οποία απορρέουν ειδικά δικαιώματα.
- 49 Προκειμένου να επιλυθεί το ζήτημα του δικαίου που έχει εφαρμογή, κατόπιν διασυνοριακής συγχωνεύσεως δι' απορροφήσεως, επί της ερμηνείας, της εκπληρώσεως των υποχρεώσεων, καθώς και των τρόπων λύσεως μιας συμβάσεως δανείου, όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη συμβάσεις δανείου, συναφθείσας από την απορροφώμενη εταιρία, πρέπει, πρώτον, να εξετασθεί εάν και κατά πόσον η Σύμβαση της Ρώμης έχει εφαρμογή επί της συμβάσεως αυτής.
- 50 Στο πλαίσιο αυτό, επιβάλλεται η επισήμανση ότι, κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, της Συμβάσεως της Ρώμης, οι διατάξεις της Συμβάσεως αυτής έχουν εφαρμογή επί των συμβατικών ενοχών, στις καταστάσεις που ενέχουν σύγκρουση δικαίων.

- 51 Εντούτοις, κατά παρέκκλιση από τον εν λόγω κανόνα καθ' ύλην εφαρμογής, το άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο ε', της εν λόγω Συμβάσεως εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής της τα ζητήματα που εμπίπτουν στο δίκαιο των εταιριών, ενώσεων ή νομικών προσώπων, όπως η ίδρυση, η ικανότητα δικαίου, η εσωτερική λειτουργία και η λύση των εταιριών, ενώσεων ή νομικών προσώπων, καθώς και η προσωπική ευθύνη των εταίρων και των οργάνων για τα χρέη της εταιρίας, ενώσεως ή νομικού προσώπου.
- 52 Από την έκθεση σχετικά με τη Σύμβαση για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές, των Mario Giuliano, καθηγητή στο Πανεπιστήμιο του Μιλάνου, και Paul Lagarde, καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Paris I (ΕΕ 1987, C 199, σ. 1), προκύπτει ότι τα ζητήματα που εμπίπτουν στο δίκαιο των εταιριών, ενώσεων ή νομικών προσώπων δεν περιελήφθησαν στο πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως της Ρώμης λόγω των εργασιών που διεξάγονταν τότε ως προς το εταιρικό δίκαιο στο πλαίσιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Από την έκθεση αυτή προκύπτει επίσης ότι οι πράξεις που διέπουν τη λύση των εταιριών, όπως είναι η συγχώνευση ή η ένωση εταιριών, περιλαμβάνονται μεταξύ αυτών που εμπίπτουν στην εξαίρεση που προβλέπει το άρθρο 1, παράγραφος 2, της Συμβάσεως αυτής. Ως εκ τούτου, η εν λόγω Σύμβαση δεν έχει εφαρμογή επί των συγχωνεύσεων εταιριών.
- 53 Ωστόσο, καθόσον από την κατατεθείσα ενώπιον του Δικαστηρίου δικογραφία προκύπτει ότι οι επίμαχες στην κύρια δίκη συμβάσεις ενέπιπταν, πριν από τη συγχώνευση στην οποία υποβλήθηκε η Kommunalcredit από την KA Finanz, στο πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως της Ρώμης και ότι οι συμβαλλόμενοι είχαν επιλέξει, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, της Συμβάσεως αυτής, το γερμανικό δίκαιο ως εφαρμοστέο δίκαιο επί των συμβάσεων αυτών, πρέπει να κριθεί αν το δίκαιο αυτό εξακολουθεί να διέπει τις εν λόγω συμβάσεις μετά τη συγχώνευση αυτή και, ως εκ τούτου, κατά το άρθρο 10, παράγραφος 1, της εν λόγω Συμβάσεως, την ερμηνεία τους, την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτές, καθώς και τους τρόπους λύσεώς τους.
- 54 Προς τούτο, επιβάλλεται να εξετασθούν, δεύτερον, τα νομοθετήματα που έχουν θεσπισθεί επί του θέματος των συγχωνεύσεων εταιριών από τον νομοθέτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνεται ότι το θέμα αυτό έχει αποτελέσει αντικείμενο δύο κανονιστικών ρυθμίσεων, που σκοπούν τόσο στην οργάνωση της διαδικασίας συγχωνεύσεως όσο και στη ρύθμιση των νομικών αποτελεσμάτων της συγχωνεύσεως, ήτοι, αφενός, της οδηγίας 78/855, εκδοθείσας με σκοπό, όπως προκύπτει από την τρίτη αιτιολογική σκέψη της, τον συντονισμό των νομοθεσιών των κρατών μελών περί των συγχωνεύσεων ανωνύμων εταιριών και την εισαγωγή του θεσμού της συγχωνεύσεως στο δίκαιο όλων των κρατών μελών και, αφετέρου, της οδηγίας 2005/56, εκδοθείσας με σκοπό, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 1 της οδηγίας αυτής, τη διευκόλυνση των διασυνοριακών συγχωνεύσεων μεταξύ κεφαλαιουχικών εταιριών διαφόρων μορφών που διέπονται από τις νομοθεσίες διαφορετικών κρατών μελών.
- 55 Δεδομένου ότι η υπόθεση της κύριας δίκης αφορά τη μεταχείριση της οποίας πρέπει να τυγχάνουν τα δάνεια μειωμένης εξασφαλίσεως κατόπιν διασυνοριακής συγχωνεύσεως, πρέπει να προσδιορισθεί, βάσει της οδηγίας 2005/56, το αποτέλεσμα της συγχωνεύσεως αυτής επί δανείων τέτοιας φύσεως.
- 56 Από το άρθρο 2, σημείο 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2005/56 προκύπτει ότι συγχώνευση δι' απορροφήσεως είναι η πράξη με την οποία μία ή περισσότερες εταιρίες μεταβιβάζουν κατά τη διάλυσή τους χωρίς εκκαθάριση όλα τα περιουσιακά στοιχεία τους, του ενεργητικού και του παθητικού, σε άλλη, προϋπάρχουσα εταιρία, δηλαδή την απορροφώσα εταιρία.
- 57 Όσον αφορά το αποτέλεσμα της πράξεως αυτής, από το άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας αυτής προκύπτει ότι η διασυνοριακή συγχώνευση συνεπάγεται, από την ημερομηνία κατά την οποία παράγει αποτελέσματα, τη μεταβίβαση του συνόλου του ενεργητικού και του παθητικού της απορροφώμενης εταιρίας προς την απορροφώσα εταιρία.

- 58 Συνεπώς, η συγχώνευση δι' απορροφήσεως έχει ως αποτέλεσμα ότι η απορροφώσα εταιρία αποκτά την απορροφώμενη εταιρία στο σύνολό της, χωρίς την απόσβεση των υποχρεώσεων που θα είχε προκαλέσει μια εκκαθάριση και συνεπάγεται, χωρίς ανανέωση των συμβάσεων, την υποκατάσταση της απορροφώμενης από την απορροφώσα εταιρία ως συμβαλλόμενο στις συμβάσεις που συνήψε η απορροφώμενη εταιρία. Συνεπώς το δίκαιο που είχε εφαρμογή στις συμβάσεις αυτές πριν τη συγχώνευση εξακολουθεί να έχει εφαρμογή και μετά τη συγχώνευση αυτή.
- 59 Επομένως, το δίκαιο της Ένωσης έχει την έννοια ότι το δίκαιο που έχει εφαρμογή, κατόπιν διασυνοριακής συγχωνεύσεως δι' απορροφήσεως, επί της ερμηνείας, της εκπληρώσεως των υποχρεώσεων, καθώς και των τρόπων λύσεως μιας συμβάσεως δανείου, όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη συμβάσεις δανείου, συναφθείσας από την απορροφώμενη εταιρία, είναι το δίκαιο που είχε εφαρμογή επί της συμβάσεως αυτής πριν την εν λόγω συγχώνευση.
- 60 Όσον αφορά την προστασία των συμφερόντων των πιστωτών στο πλαίσιο διασυνοριακής συγχωνεύσεως, την οποία επικαλείται η Sparkasse Versicherung με το επικουρικό αίτημά της, επισημαίνεται ότι από την αιτιολογική σκέψη 3 και από το άρθρο 4 της οδηγίας 2005/56 προκύπτει ότι εταιρία που μετέχει σε διασυνοριακή συγχώνευση εξακολουθεί να υπόκειται, όσον αφορά ιδίως την προστασία των πιστωτών της, στις διατάξεις και στις διατυπώσεις της εθνικής νομοθεσίας που θα είχε εφαρμογή στο πλαίσιο εγχώριας συγχωνεύσεως.
- 61 Εντεύθεν συνάγεται ότι οι διατάξεις που διέπουν την προστασία των πιστωτών της απορροφώμενης εταιρίας, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, είναι οι διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας στην οποία υπέκειτο η εταιρία αυτή.
- 62 Καθόσον τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο μιας εσωτερικής συγχωνεύσεως, πρέπει να συμμορφώνονται προς τα άρθρα 13 έως 15 της οδηγίας 78/855 όσον αφορά την προστασία των πιστωτών, υποχρεούνται, ως εκ τούτου, να τηρούν τις διατάξεις αυτές και στο πλαίσιο μιας διασυνοριακής συγχωνεύσεως.
- 63 Ενώ τα άρθρα 13 και 14 της οδηγίας αυτής αφορούν την προστασία των πιστωτών, ομολογιούχων ή μη, το άρθρο 15 της εν λόγω οδηγίας αφορά την προστασία των κομιστών αξιογράφων, πλην μετοχών, από τα οποία απορρέουν ειδικά δικαιώματα.
- 64 Το ζήτημα που τίθεται στη συνέχεια είναι ο τρόπος διακρίσεως των τίτλων τους οποίους αφορά το άρθρο 15 της οδηγίας 78/855 από τα λοιπά χρεόγραφα.
- 65 Συναφώς, από τις προπαρασκευαστικές εργασίες της οδηγίας αυτής, εν προκειμένω την πρόταση τρίτης οδηγίας του Συμβουλίου για τον συντονισμό των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη μέλη από τις εταιρίες, υπό την έννοια του άρθρου 58, παράγραφος 2, της Συνθήκης, για την προστασία των συμφερόντων, τόσο των εταίρων όσο και των τρίτων, όσον αφορά τις συγχωνεύσεις ανωνύμων εταιριών (ΑΒΙ. 1970, C 89, σ. 20), καθώς από και την τροποποιημένη πρόταση τρίτης οδηγίας του Συμβουλίου για τον συντονισμό των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη μέλη από τις εταιρίες, υπό την έννοια του άρθρου 58, παράγραφος 2, της Συνθήκης, για την προστασία των συμφερόντων, τόσο των εταίρων όσο και των τρίτων, όσον αφορά τις συγχωνεύσεις ανωνύμων εταιριών [COM(72) 1668 τελικό], προκύπτει ότι ως αξιόγραφα, πλην μετοχών, από τα οποία απορρέουν ειδικά δικαιώματα, υπό την έννοια του άρθρου 15 της εν λόγω οδηγίας, νοούνται, μεταξύ άλλων αξιογράφων, τα ανταλλάξιμα έναντι μετοχών ομόλογα, τα ομόλογα που παρέχουν προτιμησιακά δικαιώματα εγγραφής στο εταιρικό κεφάλαιο, τα ομόλογα που παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη καθώς και τα δικαιώματα εγγραφής.
- 66 Συνεπώς, τέτοιου είδους τίτλοι είναι αυτοί οι οποίοι παρέχουν στους κομιστές τους ευρύτερα δικαιώματα από την απλή εξόφληση των απαιτήσεων και των συμφωνηθέντων τόκων. Τούτο ισχύει ιδίως ως προς τους τίτλους που παρέχουν στους κομιστές τους το δικαίωμα να τους ανταλλάξουν με μετοχές ή το δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της εκδότριας εταιρίας.

- 67 Εν προκειμένω, από τους όρους εκδόσεως, όπως εκτίθενται από το αιτούν δικαστήριο, προκύπτει ότι οι επίμαχοι στην κύρια δίκη τίτλοι δεν φαίνεται να παρέχουν στους κομιστές τους ευρύτερα δικαιώματα από την απλή εξόφληση των απαιτήσεων και των συμφωνηθέντων τόκων. Συνεπώς, οι τόκοι αυτοί μάλλον δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 15 της οδηγίας 78/855, πράγμα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να ελέγξει.
- 68 Σε περίπτωση που το δικαστήριο αυτό καταλήξει σε αντίθετο συμπέρασμα, επισημαίνεται ότι το άρθρο 15 της οδηγίας 78/855 προβλέπει ότι οι κομιστές αξιογράφων, πλην μετοχών, από τα οποία απορρέουν ειδικά δικαιώματα, υπό την έννοια της διατάξεως αυτής, πρέπει να απολαύουν, εντός της απορροφώσας εταιρίας, δικαιωμάτων τουλάχιστον ισοδυνάμων με αυτά των οποίων απέλαυαν στην απορροφώμενη εταιρία, εκτός εάν η συνέλευση των κομιστών των τίτλων αυτών, εφόσον το εθνικό δίκαιο προβλέπει τέτοια συνέλευση, έχει εγκρίνει την τροποποίηση των δικαιωμάτων αυτών ή κάθε κομιστής των εν λόγω τίτλων ενέκρινε την τροποποίηση του δικαιώματός του ή οι κομιστές αυτοί έχουν δικαίωμα εξαγοράς των αξιογράφων τους εκ μέρους της απορροφώσας εταιρίας.
- 69 Συνεπώς, από το γράμμα του άρθρου 15 της οδηγίας 78/855 προκύπτει ότι το άρθρο αυτό σκοπεύει στην προστασία των συμφερόντων των κομιστών αξιογράφων, πλην μετοχών, από τα οποία απορρέουν ειδικά δικαιώματα.
- 70 Καθόσον από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι το άρθρο 226, παράγραφος 3, του AktG θεσπίστηκε με σκοπό τη μεταφορά του άρθρου 15 της οδηγίας 78/855 στο εσωτερικό δίκαιο και ότι η πρώτη από τις διατάξεις αυτές φαίνεται να παρέχει στην εκδότρια των τίτλων αυτών το δικαίωμα να λύσει μονομερώς την έννομη σχέση που τη συνδέει με τους κομιστές των τίτλων αυτών και να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις τους, επισημαίνεται ότι το δικαίωμα αυτό είναι ξένο προς το γράμμα και τον σκοπό του άρθρου 15 της οδηγίας 78/855, δεδομένου ότι το άρθρο αυτό απονέμει δικαιώματα στους κατόχους των ίδιων αυτών τίτλων, αλλά όχι στην εκδότριά τους. Συνεπώς, διάταξη όπως το άρθρο 226, παράγραφος 3, του AktG δεν συνιστά μεταφορά του άρθρου 15 της οδηγίας 78/855 στο εσωτερικό δίκαιο.
- 71 Συνεπώς, το άρθρο 15 της οδηγίας 78/855 έχει την έννοια ότι παρέχει δικαιώματα στους κομιστές αξιογράφων, πλην μετοχών, από τα οποία απορρέουν ειδικά δικαιώματα, αλλά όχι στην εκδότρια των τίτλων αυτών.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 72 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαινεται:

1) Το δίκαιο της Ένωσης έχει την έννοια ότι:

- το δίκαιο που έχει εφαρμογή, κατόπιν διασυνοριακής συγχωνεύσεως δι' απορροφήσεως, επί της ερμηνείας, της εκπληρώσεως των υποχρεώσεων, καθώς και των τρόπων λύσεως μιας συμβάσεως δανείου, όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη συμβάσεις δανείου, συναφθείσας από την απορροφώμενη εταιρία, είναι το δίκαιο που είχε εφαρμογή επί της συμβάσεως αυτής πριν την εν λόγω συγχώνευση·
- οι διατάξεις που διέπουν την προστασία των πιστωτών της απορροφώμενης εταιρίας, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, είναι οι διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας στην οποία υπέκειτο η εταιρία αυτή.

- 2) Το άρθρο 15 της οδηγίας 78/855/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 1978, βασιζομένης στο άρθρο 54, παράγραφος 3, στοιχείο ζ', της Συνθήκης και σχετικά με τις συγχωνεύσεις των ανωνύμων εταιριών, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, έχει την έννοια ότι παρέχει δικαιώματα στους κομιστές αξιογράφων, πλην μετοχών, από τα οποία απορρέουν ειδικά δικαιώματα, αλλά όχι στην εκδότρια των τίτλων αυτών.

(υπογραφές)